

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De peccato detractionis. Et de duodecim quæ possunt valere ad eius
detestationem. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

lud Exo. 29. Non loqueris cōtra p̄ximū tuū falsū testimoniū. Et ciul. 23. Nō iūges manū tuā, vt pro impio dicas falsū testimoniū. ¶ Secūdo possūt valere ad idē coninationes, quas Sacra scriptura facit falsis testibus: vt est illud Pro. 19. Testis falsus nō erit impunitus, & qui loquitur mēdacia peribit: & Pro. 21. Testis mēdax peribit. ¶ Tertium est, quod hoc peccatū multum nocuum est. Nocet enim Deo, nocet iudici, nocet ei cōtra quē testimoniū fertur. Vnde Aug. Falsus testis tribus personis est obnoxius. Primū Deo, cuius præsentiā cōtemnit. Deinde iudici, quē mēdax fallit. Postremo innocētī, quē falso testimonio lēdit. vnde falsus testis licet septennē penitentiā egerit de falso testimonio, nondum tamen liberatus est, donec ip̄i satisfecerit pro posse suo, qui rē suā pro falso testimonio amisit. Testis iniquus deridet iudicium: vt legitur Prou. 19. & ideo in extremo iudicio merito deridebitur: quia per quā peccat homo, per hęc & torquetur. Sap. 11. ¶ Quartū est hoc, q̄ ipse vendit dominū: vnde super illud Mart. 26. Tunc abiit Iudas, &c. dicit glo. Multi hodie sunt qui factū Iudæ: execrantur, & idē faciunt, nā cum pro munere falsū testimoniū dicunt, quia veritatē negāt, Deum qui veritas est, vēdunt. Et notandū q̄ qui vult à peccato mēdaciū cauere, oportet, q̄ peccatum cupiditatis à se repellat: ex peccato enim cupiditatis mēdacia procedūt, vt pater in mercatoribus. Vnde Cain q̄ inter homines primus legitur mendaciū dixisse, Gen. 4. Nescio Dñe: n̄ quid custos fratris mei sum, &c. interpretatur possessio. Cupiditas etiā causa fuit, q̄ Ananias & Saphira Petro mētiuntur. Timorē etiā humanū oportet remouere, qui vult cauere à mendacio. Hac de causa Petrus Dominū negauit.

De peccato detractionis Et de duodecim quæ possunt valere ad eius detestationem.

CAP. VI.

Primo dicemus de peccato eorū qui detractiones proferūt. Secūdo de peccato eorum qui libenter eas audiunt. Tertio vero tangemus aliquid de impatientia eorū quibus detrahitur. Circa primū primo ponemus ea quæ possunt valere ad detestationem detractionis. Secūdo tāgemus de diuersis speciebus detractionū. ¶ Notandū ergo q̄ duodecim sunt quæ possunt valere ad hęc verba Sacra scripturæ, quæ nobis hoc vitium dissuadent. De quibus pauca ponemus. Dissuadetur autem nobis hoc vitium Leuit. 19. vbi sic legitur: Non maledices surdo, nec corā cæco pones offendiculum: sed timebis Dominū Deum tuum. Ad literam, valde impium est surdo maledicere, quū ipse non audiat: nec cōtra obiecta aliquid possit respōdere. Valde etiam

NN

impium est corā cæco ponere offendiculū, quum ille nō videat nec possit sibi cauere. Sed secundū glo. surdo maledicit, qui absenti detrahit. Homo absens minus potest audire detrahentem, quā si surdus esset. Surdus enim quandoq; audit, quando alibi sibi clamatur: absens verō qui quandoq; per duas leucas distat, vel amplius, non audit detrahentē quāntūcunque clamer. Detrahens etiā ponit offendiculum coram cæco, dum illi, qui eum auscultat, qui cæcus est, vel quia simplex est, vel quia non cognoscit personā cui detrahitur, narrat alienum factū, vnde ipse scandalizatur. vnde detractor impiē agit & proditiose tam in eum cui detrahit, quā in eum corā quo detrahit. Itē dissuadetur hoc vitium pōst eodē cap. vbi sic legitur, Non eris criminator, nec susurro in populis. Criminator idem est q̄ detractor, qui in alieno crimine delectatur. Item Leuit. 7. Sanguinem omnis animalis non sumeris in cibū. Item Leuit. 3. Nec sanguinem, nec adipem omnino comederis, Sanguinem comedit detractor, qui in peccato alterius delectatur. Deut. 12. Cauē ne sanguinem comedas: & Eccles. 5. Non appelleris susurro in vita tua, & lingua tua ne capiatis: & Iac. 4. Nolite detrahēre, &c. Bernar. Noli esse alienæ vitæ, aut temerarius iudex, aut curiosus exploratur. Secundo potest valere ad detestationem huius peccati, si dicitur generibus rerum detractor comparatur.

¶ *Quibus comparatur detractor.*

NOTANDVM q̄ detractor comparatur cani, vnde Matth. 7. Nolite sanctum dare canibus, &c. & Eccles. 39. Sagitta infixā femori canis, sic verbum in corde stulti. Canis sagittam habēs infixā femori, nō quiescit donec remouerit: nec stultus quiescere potest, donec verbū malū quod de proximo audiuit, alij retulit. Detractores etiā sunt canes gregem diaboli custodientes, nō permittētes etiā vnā ouiculā inde auferri quā latrent, vel deridendo, vel aliter ostēdendo. Canes isti nō solum carnes comedunt, sed etiā ossa rodūt: quia nō solū carnalibus hominibus detrahunt, sed etiā spiritualibus. Specialiter autē detractores similes sunt canibus qui in macello morantur, quia sanguini insidiātur & sanguinolenta habent labia. Vnde ad eum pertinet illud Prou. 1. Insidiamur sanguini. Detractor etiā porco cōparatur, quia ad modum porci ori suo non parcat ab immunditia, sicut nec pedi suo, nō aduertēs illud quod dicitur Sap. 1. A detractione parcate linguæ. Qui nō vult parere ei cui detrahit, saltem deberet parere propriæ linguæ quā inquinat, dum per immunditias aliorum peccatorū eam trahit. Porcus horum

hortum intret vbi ex vna parte flores videat, & ex alia stercorea,
 floribus neglectis ad stercorea currit, & ea in ore suo ponit. Sic
 detractor si videat in aliquo aliqua imitatione digna, quæ ve-
 lut flores sunt, & ex alia parte aliqua reprehensibilia, ipse versat
 in ore suo reprehensibilia: de his verò quæ sunt imitatione digna
 quæ velut flores sunt, non curat. Propter hanc immunditiã quæ
 est in detractoribus, voluit eos excludere Aug. à mensa sua. Vin-
 de legitur habuisse hos duos versus scriptos in mensa sua, sicut
 habetur in glo. super illud Prou. 24. Cũ detractoribus ne com-
 misceris, &c. Quisquis amat dictis absentũ carperet vitã. Hanc
 mensam indignã nouerit esse sibi. Multum immunda iudicauit
 ora detractorũ Aug. qui præ cæteris peccatoribus eos exclusit
 à mensa sua. Detractor etiã cõparatur serpenti. Vnde Eccl. 10. Si
 mordeat serpens in silentio, nihil eo minus habet, qui occultè
 detrahit. Assimilatur detractor serpenti in his proprietatibus.
 Serpens est animal proditiosum, silentio mordēs, tortuose ince-
 dens, terrã comedēs. Sic detractor proditor est. Illos enim mor-
 det retro, quos dum sunt presentes, amare se simulat, nec de-
 trahit nisi vbi de silentio cõfidit: & sicut ad literã serpēs verbis
 & tumultibus hominũ deterrentur: sic detractor timet, quando
 videt venire eum, cui detrahit. Tortuose etiam incedit detra-
 ctor, dum à laude eius incipit, cui vult detrahere. Rectitudinẽ
 etiã suã attentionis præterdit, dicens: Non dico hoc apimo de-
 trahendi. Et, vt ei fides adhibeatur, dicit se multũ amare eũ, cui
 detrahit. Terram etiam ad modũ serpentis comedit: quia quod
 terrenum & infirmum est in homine, hoc in ore suo versat. De
 his serpentibus legitur Deuter. 32. Dentes bestiarum immit-
 tam in eos, cum furore trahentium super terram atque serpen-
 tium: & Iere. 8. Ecce ego mittam vobis serpentes pessimos, qui-
 bus non est incãtatio. Itẽ homines assueti detractioni, vix cor-
 riguntur. Vnde Eccl. 23. Homo assuetus verbis improprij, om-
 nibus diebus vitæ suæ non erudietur. Bern. Nunquid vipera est
 lingua quæ tres interficit flatu vno? Lingua detractoris tres in-
 terficit simul vno verbo, scilicet se, & eum qui audit quãdo con-
 sentit ei: quandoque etiam eum cui detrahitur, quando perue-
 nit ad eius notitiã. ¶ Detractor etiam monstrũ est, in ore gla-
 dios habens. Vnde ad detractorem pertinet illud Prouer. 10. Est
 generatio quæ pro dentibus gladios habet. & illud Psal. Filij
 hominum dentes eorũ, arma & sagittæ, & lingua eorum gla-
 dius acutus: & iterum, Gladius in labiis eorum, quoniam quis
 audiuit. Bernar. Gladius triceps lingua detractoris. Nec huius-

modi linguā mucrone illo, quo Dominiū latus cōfossū est, crudeliorem dicere verearis. Fodit etiam hoc corpus, nec tam exanime facit. Ipsi etiam spinis & clavis nocentior est, quos Judarus infixit: nisi enim corporis sui vita vitam istius corpori prætulisset, nunquam illud pro isto mortis iniuriā tradidisset. ¶ Detractor figuratus est per illam bestiam, de qua legitur Daniel. 7. quæ similis erat vris, & habebat tres ortines dentium. Vrsus etiam homini similis sit, tamen homo nō est. Sic detractor etiam exterius videatur esse homo, tamen verò homo non est, quū sanguine humano pascatur. In tribus verò ordinibus detractorum figurari possunt tres modi, quibus detractor proximum lacerat. Lacerat enim eum bona opera aperta minuendo, occulta negando, falsa crimina imponendo. ¶ Detractor etiam comparatur sepulchro patenti, de quo factor incessanter exhalat, vnde in Psalm. Sepulchrum patens est guttur eorum. Nullum sepulchrum ita foetet in cōspectu hominum, sicut os detractorum in cōspectu Dei. Sapiens: Non refert his gartionibus, an à superiori an ab inferiori intonet, quia non minus à superiori quam ab inferiori foetet. Tantus est foetor in ore detractorum, ut et foetore illo multi moriantur. Aliqui tamen adeo foetidi sunt, quod foetorem istum non sentiunt. Bernar. Vbi omnes foetidi sunt, vnus foetor minimè sentitur. ¶ Detractor etiam comparatur mulieri pręgnanti, quæ cum dolore conatur ad emissionem partus, vnde Eccles. 19. A facie verbi parturit faruis, tanquā gemitus partus infantis. Videretur detractori quod dirumperet, nisi verbum malum auditum de proximo emitteret. Contra hoc quod dicitur Eccles. 19. Audisti verbum aduersus proximum tuum: commoriatur in te, fideus quoniam non te dirumpet. Ab detractorem videtur pertinere illud Job 32. En venter meus quasi mustum absque spiraculo, quod lagūculas nouas dirumpit. Detractor etiam similis est noctuæ, cuius oculos nox illuminat, & lux excæcat. Detractores etiam sunt vt ciconiæ, quæ venenatis animalibus pascuntur. Sic detractores alienum peccatum, quod quasi venenum est, in ore deferunt. Os etiam detractoris vas est aquam maledictam diaboli continens, iuxta illud Psalm. Quorum os maledictione plenum est. Detractor etiam est peior furibus illis qui vestes & alia bona temporalia furantur, vnde Ambro. Tolerabiliores sunt fures, qui vestes & alia bona nostra diripiunt, quàm fures qui famam nostram lacerant. Cuius ratio est hoc quod dicit Salomon Prouerb. 22. Quod melius est nomen bonū, quàm diuitiæ multæ, vnde qui nomē bonū

alicui aufert, magis nocet ei, quā si ei multas diuitias furaretur. Præterea furtū tale vix aut nunquā potest restitui. Item detractores dapiferi diaboli sunt, qui carnes humanas hominibus comedendas apponūt. Vnde super illud Prou. 23. Nōl' esse in cōuiuuiis potatorum, neque in comestationibus eorū, qui carnes conferūt ad vescendum: dicit gl. Carnes ad vescendum conferre, est in collocacone derogationis vicissim vitia proximorum dicere. Item detractores diabolo thurificant, & in cetera diaboli quasi thuribulū deferunt, in quo pro suau' odore fetore alienorum peccatorum hominibus ingerunt. Detractores etiā sunt testes iniqui, qui nec rogati nec examinati testimonium ferūt absente eo contra quē testificantur. Sene. Loquens de proximo tuo, scito te pro eo vel cōtra eum testimonium dicere. Psal. Insurrexerunt in me testes iniqui, &c. Item videntur esse aduocati diaboli. Ipsi enim conātur ad hoc, vt quod est Dei, eodā in partem diaboli. Quid enim aliud est dicere. Ille est fornicator vel vsurarius: quā dicere, Ipse debet esse diaboli? Detractores figurati sunt per Amō, qui rasit dimidias barbas nūtiis David, & curtauit vestes eorū vsq; ad nates, vt legitur 2. Reg. 10. Dimidiam barbam radit detractor nuntiis veri David, id est, Christi, dum medietatem viriditatis eis aufert. Dicit enim q̄ bona faciunt, sed intentione mala. Detractio enim, sicut dicit auctoritas, filia liuoris est, quæ vbi bene facta negare nō possit, quocunq; modo peruertere tentat. Detruncat vestes vsque ad nates: quia si quid est pudibundū in eis deregit. ¶ Tertio potest valere ad derestationē huius peccati, scilicet detractionis, si ostēdatur quantæ crudelitatis peccatum sit istud. Notādum autem q̄ detractor adeo crudelis est, q̄ se primo lædit, vt pōt alios lædere possit. Se enim prius accusat, vt aliis possit detrāhere. Crudelitas etiam detractoris ex eo patet, q̄ carnes humanas comedit, & sanguinem humanum bibit. Vnde Iob 19. Quare persequimini me sicut Deus, & carnibus meis saturamini? Detractor hominem persequitur: quia de occultis vult iudicare, ac si esset Deus. Greg. Qui aliena detractione pascitur, proculdubio alienis carnibus saturatur. ad Galat. 5. Si inuicem mordetis, videte ne inuicem consumamini. Detractor comedit quandoquē patrem suū, vel matrem spirituaalem, vel carnalem. dum ei detrāhit. Nulli parcit, nec amico nec inimico. Vnde Ezech. 5. dicit Dominus Ierusalem, id est, ecclesiæ: Patres comedent filios suos in medio tui, & filij comedent patres suos. Et Ierē. 19. Vnusquisq; carnes amici sui comedet. Detractores vno morsello comedūt

Papam, vel vnum archiepiscopum, vel episcopum. Detrahitur etiam in quadragesima carnes comedit. vnde quidam Abbas vitis patrum: Melius est comedere carnes, & bibere vinum, quam comedere in vituperatione carnes frantum. Detrahitur non parcat etiam mortuis. Dissipat enim homines mortuorum peccatis, quod est vnum opus contrarium illi operi misericordie, de quo habetur Tob. 2. Detractor etiam crudelior esse videtur lupis & leonibus, & ceteris bestiis. Leo enim leoni parcat, lupus lupo, & ceteræ bestia parcat bestiis sui generis. Detractor vero non parcat carnibus humanis. Detractoribus lingua peccatorum datur esse inferno. Infernus enim solos malos deuorat. Lingua detractoris amplectitur & bonos & malos. Vnde legitur Eccl. 28. de lingua terra, quæ est lingua detractoris, potius vellit esse infernus, quam illa. ¶ Quarto potest valere ad detestationem huius peccati, si ostendatur quanta immunditæ est peccatum illud. Notandum est, quod detractor crabroni comparatur, qui non quiescit nisi in stercore: sic detractor in alienis peccatis. De crabronibus legitur Exod. 23. Cunctorum inimicorum tuorum coram te respice: mittes crabrones prius, &c. Lingua detractoris velut tabulum est, non cessans voluere & reuoluere sordes vitiorum. ¶ Quinto potest valere ad detestationem huius peccati, si ostendatur quanta iniquitatis sit detractor. Notandum ergo quod detractor iniquus est in seipsum, in proximum, & in Deum. In seipsum, quia ipse quærit festucas vnde oculos sibi eruat, quæsi deberet quærere lumem alicuius boni exempli, ipse suffiat in puluerem, vnde oculi eius excæcantur. Greg. Quid aliud detractores faciunt, nisi quod in puluerem sufflant, & in oculos suos terram excutiunt, vt vnde plus detractores perfiant, inde magis veritatis nihil habeant. Iniquus etiam est detractor in proximum, quæsi fœtore peccatorum vult corrumpere. Iniquus est etiam in Deum, cui iudicium suum aufert: contra illud Lucæ 6. Nolite iudicare, non iudicabimini. Detractor vult usurpare sibi quod ipse Deus patet sibi non usurpat, scilicet iudicium. Pater enim non iudicat quemquam, sed omne iudicium dedit filio. Io. 5. Iniquus etiam est in Deum, cuius partem quantum potest conatur minuere. Boni enim qui ex parte Deo sunt, asserit esse diaboli, quando eos malos dicit. ¶ Sexto potest valere ad detestationem huius peccati, si ostendatur detractor exosus esse Deo & hominibus. Ad quod pertinet illud Ecclesiast. 21. Sufurro coinquinabit animam suam, & in omnibus odietur. & Eccl. 5. Sufurroni odium inimicitia & contumelia. Odium cordis, inimicitia operis, contumelia ver-

bi. & ad Ro. i. Detractores Deo odibiles. ¶ Septimo potest valere ad detestationem huius peccati hoc quod detractor maledictus est à Deo, & abominabilis hominibus. De primo legitur Ecclesiast. 28. Sufurro bilinguis maledictus. Multos enim turbavit pacem habentes. De secundo legitur Prouerbio. 24. Abominatio hominum detractor. ¶ Octavo potest valere ad detestationem huius peccati, pœna qua dominus punit detractores. De pœna ista legitur Num. 12. de Maria sorore Moyfi, quæ leprosa facta est, quia detraxit Moyfi. De pœna etiam ista legitur Leuit. 7. Qui comederit sanguinem, peribit de populis suis. Leuitici 17. Homo quilibet de domo Israël, & de populis qui peregrinantur inter vos, si comederit sanguinem, & obfirmabo faciem meam contra animam illius, & disperdam eam de populo suo. Delectari in sanguine peccati diabolicum videtur esse. Vnde detractores specialiter filij diaboli sunt, qui sanguisuga vocatur Prouerb. 30. Sitiunt enim detractores sanguinem peccati, sicut & diabolus. ¶ Nono potest valere ad detestationem huius peccati, si ostendatur quanta stultitia peccator laborat. De stultitia ipsius dicit Philosophus, quod proprium stultitiæ est aliena vitia cernere, & sua oblitisci. Legitur etiam in Vitis patrum, quod quidam frater inuentus est culpabilis, & adductus est Abbas Moyfes vehementia pœcum, qui tollens secum sportam vetustissimam, impleuit eam arena, & portauit eam retro. Illis vero admirantibus quid hoc esset, dixit: Peccata mea sunt post me currentia, & non video illa, & veni ego hodie aliena iudicare peccata. Sic detractor facit. Peccata enim sua, quibus totus plenus est, non videt: peccata autem aliena ante oculos suos habet. ¶ Decimo potest valere ad detestationem huius peccati, si ostendatur quam damnosum sit ecclesiæ Dei. Notandum ergo, quod detractor est ventus vrens vineam domini, præcipue in flore. Illi enim qui sunt in initio bonæ vitæ, non possunt morsus detractionum sustinere, sed desistunt à bono incepto. Et sicut poma debilium caudarum deiiciuntur ab arboribus vento: sic ventus detractionis illos à Deo separat, qui nondum ei firmè adhæserunt. Detractor, quantum in se est, vniuersales tenebras facere nititur in mundo isto, sicut leguntur factæ in passione domini in vniuersa terra. Lucernas etiam conatur detractor extinguere, dū sanctos viros nititur infamare. Cū ecclesia tenebras suas faciat tantū tet in anno, detractor continuè tenebras suas vellet facere: detractor tenebras amat, & ideo in tenebras ibit. ¶ Vndecimo potest valere ad detestationem huius peccati hoc, quod peccatum

istud est in Spiritum sanctum. Detractor enim impugnat gratiam Spiritus sancti, dum conatur eam diminueri, vel totam focare in hominibus: ideo vix dimittitur peccatum istud à Spiritu sancto, ad quem pertinet remissio peccatorum. ¶ Duodecimo potest valere ad detestationem huius peccati hoc, quod dicit Glossa de peccato isto super illud Prouer. 24. Cum detractoribus ne commiscearis. Hoc specialiter periclitatur vitio totum penè genus humanum. ¶ Et notandum, quod licet quilibet debeat cauere à detractione quarumlibet personarum, præcipue tamen à detractione patris vel carnalis, vel spiritualis. Vnde Exodus. Diis non detrahes, & principi populi tui non maledices. & Genes. 9. legitur de Cham filio Noë, quod patris sui verenda detexit. & ideo in semine suo maledictionem recepit vnde legitur ibi: Maledictus Chanaan puer, seruus seruorum erit fratribus suis. Legitur etiã 2. Reg. 6. de Oza, quod à domino percussus est, quia manum suam ad arcam Dei extendit. Per arcam, in qua continebatur manna, & virga Aarō, & tabula testamenti, figuratur prelatus, in quo contineri debet manna dulcis consolationis, & virga correctionis, & scientia discretionis. Ad quam arcam si detractor manum extenderit illi detrahendo, à domino percutietur. Gregorius. Multi dum plus vitam sacerdotum quam suam discuriunt, in roris foueam dilabuntur, minus considerantes, quod non eos vitam sacerdotum læderet, si humiliter bonis sacerdotum admonitionibus aurem accommodarent.

¶ De diuersis speciebus detractionum.

POSITIS speciebus illis quæ possunt valere contra peccatum detrahentium, consequens est vt aliquid tangamus de diuersis speciebus detractionum. Notandum, quod super illud Psalmi detrahentem secreto proximo suo, hunc persequer. distinguitur triplex genus detractionis. ¶ Primum est, malum dicere de alio. ¶ Secundum, audita mala cum augmento referre. ¶ Tertium est libenter illud audire. Nos autem possumus diuidere detractionem in sex species. Quarum prima est occulta mala proximi publicare. Secunda est, audita mala cum augmento referre. Tertia, crimina falsa imponere. Quarta, bona occulta negare. Quinta, manifesta bona minuere. Sexta bona in mala conuertere.

¶ De peccato libenter audientium detractionem.

SEQUITUR de peccato eorum qui libenter detractores audiunt. Contra quod peccatum, Primum valere possunt verba sacra scriptura, quæ illud dissuadent, vt est illud Prouer. 4. Labia detrahentium sint procul à te. Et illud Prou. 13. Noli esse in conspectu

uiuipotatorum, nec in comestationibus eorum qui carnes ad vestendum conferunt. Et illud 24. Cum detractoribus ne cōmiseris. Et illud Eccl. 18. Sepi auies tuas spinis, & noli audire linguam aequā. Contra hoc peccatum etiā potest valere illud Ber. Detrahēre vel detrahentem audire, quid horū damabilius sit, non facile dixerim. Sunt autem reprehensibiles illi, qui libenter detractiones audiunt multis de causis. Primo propter hoc, quod vident fratres suos a canibus dilacerari, & nō exterrēt canes saltem clamoribus, præcipuè cum sperent se proficere posse, imò canibus applaudunt. In quo potius se canes quàm homines ostēdunt Eccl. 13. Quæ communicatio sancti hominis ad canem? Cum detractor serpens sit, vt prius ostensum est, non videtur homines esse, sed potius genimina viperarum qui eos non exhorrent, qui lapides durarū inceptationum non proiciunt, quando vident fratres suos ab eis morderi.

¶ *Multis causis sunt reprehensibiles qui libenter audiunt detractores.*

REPREHENSIBILES etiam sunt qui libenter audiunt detractores, quia illis qui fratres suos comedunt, saltem ministrat, adquam eos comedant, hilarem eis vultū ostendēdo, sine qua salta morsus quasi insipidus esset detractoribus. Hieronym. Nemo inuito auditori libenter narrat. Titou. 25. Ventus Aquilo dissipat pluias, & facies tristis linguam detrahentem. Reprehensibilis etiā est ille qui detractori consentit, quia testi deceptione pleno, non iurato, neque examinato contra absentem credit, & frequenter testi vnico, contra illud legis diuinæ, Matth. 18. In ore duorum vel triū testiū stat omne verbum. Imò, quod plus est, si vnus ribaldus detraxerit vni viro sancto, & decem boni viri dicerent cōtrarium, potius creditur illi ribaldo simplici verbo testificantī contra virum sanctum, quàm decē bonis viris iurantibus pro ipso. Reprehensibilis etiā est talis, quia iuxta sepulchrum patens, vnde fetor incessanter exhalat, potius eligit esse contra Dei voluntatē, & ad suam damnationem, quàm recedendo inde, obmurescere faciat os detractoris. Si enim deesset auditor, deesset & detractor. Reprehensibilis est etiam talis, quia noctuæ credit testificantī contra lucem quam naturaliter odit.

¶ *De peccato eorum, qui impatienter tolerant detractores.*

SI QUITVR de peccato impatienter tolerantū eos qui sibi detrahūt, qui valde fatui sunt. Valde enim vtiliter seruiunt eis, si ipsi paciēter sustinent. Detractores enim sunt spinæ viā inferni obstruentes vitis sanctis. Vnde Osee 2. Ecce ego sepiā vitē tuam spinis ipsi etiam sunt vigiles ciuitatem ecclesiæ custodientes ad

modum vigilum, quasi continuè mētientes. Ipsi etiam de
segetes domini, ne in paleas luxurient, & pauca grana habent.
Ipsi sunt limæ à vasis gloriæ rubiginē auferentes. Sed sunt et
dam vasa maledicta quæ à limis itis assumunt rubiginem, &
deberent recipere pulchritudinem. Detractores à filiis Dei
quodam rasorio peccatum elationis eradunt. vnde Gregorius
Idcirco laxat dominus linguas detractorum in electos, ut
quid in eis elationis surrexerit, lingua detractoris eradat.

De peccato adulationis. Et de his que faciunt ad eius detestationem.

CAPVT VII.

DE peccato Adulationis, hoc modo dicemus. Primo
dicemus ea quæ ad detestationē huius peccati possunt valere.
Secundo, tangemus de remediis contra peccatum istud. ¶ No-
tum ergo quod adulatio, sicut quidam dixit, est peruersa lauda-
tio. Vnde nomen laudationis & adulationis eisdem literis con-
stat, sed non eodem modo ordinatis. secundum Tullium ut
nomen à sono sumptum. Canes enim quorum est mira adu-
latio, ferè expriment istum sonum. ¶ Ad detestationem veteris
ius peccati, Primo possunt valere verba sacræ scripturæ, quæ
illud dissuadent. Vt est illud Exod. 30. Hoc oleum vnctionis
etum erit mihi in generationes vestras. Caro hominis non
comeditur ex eo. Et subditur paulo pōst: Homo quicūque tale
comederit, & dederit ex eo alieno, exterminabitur de populo.
Oleum istud laus est, quæ debet Deo dari, nō homini videri.
Leuit. 2. Nihil mellis adolebitur in sacrificio domini. In me-
dulcedo adulationis intelligitur. Itē dissuadet hoc vitium, Eccl.
23. Nō coques hœdum in lacte matris. Adulator hominē
quem diabolus frangere nō potest, in lacte adulationis comedit,
vt diabolo comestibilis fiat. Item Pro. 24. Nec lactes quenquam
labiis tuis. Et Ecc. 11. Ante mortem non laudes quemquam.
¶ Cūdo possunt valere ad detestationem huius peccati exem-
plū præcipuè exemplū Christi, de quo dicit glossa super illud
Mat. 21. Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem, quia vauper
nulli adularus, nullum in tanta vrbe inuenit hospitem, sed
Lazarum receptus est. Paulus etiam dicit de se, ad Thel.
que aliquando fuimus in sermonibus adulationis, sicut scimus
que in occasione auaritiæ. Deus testis est.

¶ *Quod adultores diuersis generibus rerum comparantur.*
TERTIO potest valere ad detestationē huius peccati, si
latores vel adulationē diuersis generibus rerū cōparemus. ¶
Tandū ergo q̄ adulator nutritrix diaboli est, alios diaboli lacte